

PŘEDMLUVA

Po sedmdesáti letech, která nás dělí od krvavého dramatu, jež vstoupilo do dějin jako „heydrichiáda“, vracíme se na následujících stránkách k odkazu těch, kdo byli jeho přímými účastníky. Nejen hlavních protagonistů, parašutistů, kteří zúčtovali s katem českého národa Reinhardem Heydrichem, ale konečně také k osudu a odkazu jejich spolupracovníků a podporovatelů z řad civilistů, obyčejných občanů tzv. protektorátu Čechy a Morava. Jejich pozapomenuté osudy tak teprve nyní s dlouhým odstupem prorážejí zapečetěnou bránu času. Promlouvají k nám s nečekanou naléhavostí. Vypovídají o neokázalé obětavosti, o schopnosti setrvat na mravních principech a vstípených ideálech, o vlastenectví a lásce k vlasti, o prosté vznešenosti lidského ducha. Každý z 294 lidí zavražděných v souvislosti s atentátem na Heydricha v koncentračním táboře v Mauthausenu dospěl v letních měsících roku 1942 ke kritickému okamžiku svého života, kdy se musel vypořádat s tím, že odvaha nepodřídít se nátlaku a teroru, ale i prostá snaha pomoci bližnímu v nouzi může mít dalekosáhlé, smrtící následky. Většina z nich v okamžiku, kdy stanuli tvář v tvář smrti, obstála se ctí.

Tragický osud 294 spolupracovníků a příbuzných parašutistů operačních skupin Anthropoid, Bivouac, Silver A, Out Distance a Intransitive žel stále nemá svého historika. O většině aktérů víme žalostně málo. O mnohých jsme schopni napsat sotva pár řádek. U některých se za roky úsilí nepodařilo opatřit ani fotografii.

Podkladem pro sestavení této Pamětní knihy byla mozaika zlomkovitě dochovaných archivních i soukromých dokumentů. Zvláštní význam pro její vznik mělo objevení

existence tzv. Ohořelé knihy a Mauthausenské knihy popravených. Strohé údaje těchto seznamů doplnily úmrtní listy, postupně zasílané pozůstalým v roce 1943 z právně-majetkových důvodů. Další informace poskytly křestní listy, policejní seznamy a přihlášky, žádosti o vydání cestovních pasů či úřední dokumenty německé okupační správy. Důležitým zdrojem informací se stala též četná osobní setkání s pozůstalými po zavražděných.

Výsledkem několikaletého úsilí je publikace, kterou odevzdáváme do rukou čtenářů. Jejím smyslem je především připomenout a oživit památku statečných lidí, kteří by neměli být zapomenuti. Tím, že shromáždila dostupná fakta a svědectví, má rovněž pomoci a usnadnit práci příští generaci historiků, badatelů a publicistů, kteří mohou mít štěstí a objeví další relevantní dokumenty, jež umožní přesněji a podrobněji popsat sice relativně krátkou, avšak nesmírně tragickou a svým významem klíčovou epizodu našich moderních dějin. V tomto ohledu naše práce zůstává otevřenou, nedokončenou...

Praha, prosinec 2012